

§ 5

Verksamhetsberättelse 2015 Stadsarkivet

Dnr 1.1/139/2016

Beslut

Stadsarkivet föreslår att kulturnämnden beslutar följande:

- att godkänna Stadsarkivets förslag till verksamhetsberättelse 2015 och överlämna ärendet till kommunstyrelsen

Handlingar i ärendet

Stadsarkivets tjänsteutlåtande i rubricerat ärende från 2016-01-22.

Sammanfattning

Stadsarkivet bidrar i hög grad till uppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdet. Samtliga nämndmål har uppfyllts och de i verksamhetsplanen beslutade aktiviteterna genomfördes i huvudsak utan avvikelser. Budgetföljsamheten har varit god med en avvikelse på 0,0 mnkr mot budget och prognoser. Av årets investeringsbudget på 2,0 mnkr har 1,5 mnkr förbrukats.

Stadsarkivets långsiktiga satsning på att nå fler och nya besökare har lyckats över förväntan. Ökningen beskrivs närmare nedan men det är i sammanhanget viktigt att påpeka att med 10 000 nya besök på ett år är Stadsarkivet unikt i Sverige och Norden, där utvecklingen går åt motsatt håll, med minskande eller stagnerande besöksiffror.

Satsningar på utvecklade former för den publika verksamheten tillsammans med en storskalig digitalisering och ökad tillgänglighet till arkiven visar att arkiv och historia attraherar och är en angelägenhet för allt fler. Under året har också en vision för Stadsarkivet tagits fram som tydliggör Stadsarkivets riktning framåt. Visionen utgör en central del i den nya organisation för Stadsarkivet som utarbetats under året och träder i kraft 2016.

Angelägen publik institution

Stadsarkivet tog 2015 emot drygt 41 000 besök, en ökning med mer än 10 000 jämfört med 2014. Under perioden 2013-2015 har besöken totalt ökat med 70 procent.

Besöksökningen är effekten av genomförandet av handlingsplanen "Utveckling av Stadsarkivet som publik institution". Ett centralt inslag i handlingsplanen har handlat om utvecklandet av en kraftfull programverksamhet. Exempelvis har "Onsdagshistorier", där Stadsarkivets medarbetare och historiker från Stockholms universitet har totalt lockat ca 4 000 personer till populärhistoriska föreläsningar om Stockholms historia och utveckling. Andra centrala inslag i handlingsplanen har varit förändrade öppettider, omdaning av publika ytor, och strategisk kommunikation riktad mot Stadsarkivets

målgrupper.

Också framtagningen av originalhandlingar till Stadsarkivets läsesalar har ökat och drygt 22 000 volymer och ca 26 000 kartor och ritningar har studerats av besökare.

Under året inleddes ett samarbete med Berättarnätet Öst, där experter från Stadsarkivet tillsammans med sceniska artister och konstnärer utvecklat nya sätt att arbeta med och presentera arkiv.

I arbetet med Stockholmskällan har innehållet utvecklats med en ökning av digitaliserat källmaterial som synliggör hbtq, migration, minoriteter och funktionsförutsättningar i Stockholms historia,

Drygt 21 000 frågor med begäran om handlingar ur arkiven har handlagts 2015, en ökning med 9 procent. Ökningen hänger samman med nya leveranser av mycket efterfrågade arkiv.

Ökad tillgång till arkiven

Tillgängligheten till arkiven fortsätter att öka med ca 21 miljoner digitaliserade och publicerade arkivhandlingar och registerposter. Till det kommer en omfattande ökning av tillgången till analoga arkiv.

Stadsarkivet har under året fortsatt arbetet att tillsammans med fastighetskontoret finna en lokallösning som tar höjd för kommande års omfattande leveranser av analoga arkiv. Lösningen innebär att förvaringen i Frihamnen avvecklas och ska medföra att alla arkiv Stadsarkivet förvarar blir lika tillgängliga. I november fattade kulturnämnden ett inriktningsbeslut som innebär att Stadsarkivet och fastighetskontoret går vidare med en föreslagen lösning som innebär övertagande och utvecklande av lokaler vid Liljeholmskajen.

Det långvariga projektet med att digitalisera det så kallade Rotemansarkivet, Stockholms världsunika folkbokföring för perioden 1878-1926, som pågått sedan 1970-talet har fortsatt för att avslutas under 2016.

Under året inleddes ett av Vetenskapsrådet finansierat flerårigt samarbete med universiteten i Umeå, Lund och Göteborg samt Riksarkivet. Projektet syftar till att samordna och utveckla svenska befolkningsdatabaser för förbättrad tillgång för allmänheten och den vetenskapliga forskningen.

Stadsarkivet har under perioden tagit emot drygt 2500 meter arkiv, flera av dessa mycket efterfrågade.

Under året inventerades de analoga arkivbestånden med stöd av kommunala visstidsanställningar. Inventeringen kommer att ligga till grund för upphandling av hyllsystem i anslutning till etablering i nya lokaler.

Effektiv informationsförsörjning

Den strategi för digital informationsförsörjning som utarbetats under året har beslutats i kommunfullmäktige. Stadsarkivet har under året

förberett arbetet med att ta fram en handlingsplan för realisering av strategin.

Arbetet med anslutningar och leveranser till e-arkiv Stockholm fortsätter enligt anslutningsplan. För att tillgodose både verksamhetskrav och krav på säker arkivlagring av information har e-arkivets lagringslösning utvecklats. En så kallad mellanarkivlösning har tagits fram som möjliggör att sekretessbelagd information som fortfarande ägs av levererande verksamhet kan lagras på ett säkert sätt i earkiv-plattformen. Lösningen innebär att Stadsarkivet kan vara en ännu effektivare resurs för stadens verksamheter med en lösning som förenar anpassning till den digitala informationens möjligheter med hårda lagkrav på informationshanteringen.

Projekt eDok har under året avslutat anbudsperiod och fattat tilldelningsbeslut i upphandling. Projektet följer tidplan.

Flera samarbetsprojekt för utarbetande av stadsgemensamma gallringsbeslut med vägledning har genomförts under året. Det gäller bland annat för handlingar inom områdena bygg- och anläggningsprojekt, EU-projekt och räkenskapsinformation.

Samarbetet med Mittuniversitetet kring ett forskningsprojekt om den digitala informationens utmaningar och möjligheter har fortsatt. Stadsarkivet har presenterat stadens arbete vid flera internationella kongresser i bland annat Peking, London och vid University of Maryland, USA.

Stadsarkivet har under året reviderat stadens arkivregler, dessa har fastställts av kommunfullmäktige.

Stadsarkivets tillsynsuppdrag har genomförts genom en rad inspektionsbesök och en särskild granskning av informationsredovisningen hos stadens verksamheter.

Uppdragsverksamheten har haft fortsatt hög efterfrågan och verksamheten har bedrivits med hög kundnöjdhet.

Stärkt varumärke och tydligare kommunikation

Arbetet med att förverkliga Stadsarkivets kommunikationsstrategi har fortsatt vilket bland annat inneburit en professionalisering av kommunikationsarbetet med tydligare fokus på målgrupper, mål och uppföljning. Stadsarkivet har under 2015 lanserat en ny webbplats, tagit fram en strategi för sociala medier och ett visuellt koncept som ska göra Stadsarkivet tydligare, synligare och tillgängligare för besökare.

Året har också ägnats åt att ta fram en strategi och aktiviteter kring hur Stadsarkivet ska uppmärksamma firandet av tryckfrihetsförordningens 250-årsjubileum 2016.

Parallellt har arbete med den interna kommunikationen stärkts och utvecklats med riktning mot samsyn och tydligare prioriteringar och

styrning

Övergången till ny webbplats åtföljs av en minskning i antalet webbesök. Under 2016 ska orsakerna till minskningen analyseras och åtgärdas. Parallellt har Stadsarkivets genomslag i sociala medier ökat.

Effektiv organisation

Stadsarkivet genomförde under 2015 en organisationsöversyn med riktning mot att ytterligare förstärka Stadsarkivets positiva utveckling. Resultatet är en ny organisation som ska öka effektivitet, förtydliga prioriteringsarbete och styrning samtidigt som den skapar förutsättningar för förstärkt medarbetarutveckling och ett utvecklat innovationsarbete. Organisationen införs 2016.

Nämndens behandling av ärendet

Framlagda förslag till beslut

- 1) Ordförande Roger Mogert (S) föreslår att kulturnämnden beslutar enligt förslag från Stadsarkivet (se beslutet).

Beslutsgång

Ordföranden finner att nämnden beslutar enligt Stadsarkivets förslag.

Särskilt uttalande

Särskilt uttalande lämnas av ordförande Roger Mogert m.fl (S), Micke Seid m.fl. (MP) och Ann Mari Engel (V) enligt följande:

Stockholm har och ska ha ett brett, fritt kulturliv med kvalitet. Tillgången till kultur och eget kulturskapande får emellertid inte bero på inkomst, bakgrund, kön eller bostadsadress, som det allt för länge har gjort. Kulturlivet behöver alltid bli angeläget för fler och nya grupper. Det är i och med det oerhört glädjande se att rekordmånga stockholmare har tagit del av stadens kultur under 2015.

Arbetet med ett kulturliv angeläget för fler är på rätt väg men det finns alltid mer att göra, vi ser fram emot ett 2016 då ännu fler upplever ett kulturliv angeläget även för dem.

Avslutningsvis noterar vi Kulturförvaltningen och Stadsarkivets stora ambitioner i respektive jämställdhets- och mångfaldsplaner och ser fram emot att detta arbete ytterligare intensifieras under 2016.

Särskilt uttalande lämnas av vice ordförande Rasmus Jonlund m.fl. (L) enligt följande:

Stadsarkivet har som stadens men även stockholmarnas gemensamma databas en central roll i staden. Stadsarkivet har många viktiga uppdrag utöver att bevara och vårda handlingar i olika former och

format. Det är glädjande att se hur digitalisering och tillgängliggörande har fortskridit. Arkivets roll för demokratin och offentlighetsprincipen är avgörande och dess betydelse för utvecklingen av en modern e-förvaltning kan inte överskattas.

Arbetet med att öka den publika verksamheten och göra arkivet än mer känt och angeläget för stockholmarna fortgår och har nått betydande framgångar med kraftigt ökat besöksantal.

Stadsarkivets utveckling under de senaste åren lovar gott inför framtiden. Vi ser fram emot att se stadsarkivet ytterligare lyfta yttrandefriheten under Tryckfrihetsåret 2016. Vi kommer att arbeta för att utvecklingen tillåts fortsätta mot ett levande arkiv som stockholmare och andra kan inspireras av, lära av och använda för att skapa nytt innehåll till den växande världsstaden.

Särskilt uttalande lämnas av Sophia Granswed m.fl. (M) med ersättaryttrande från Ulf Lönnberg (KD) enligt följande:

Det är glädjande att antalet stockholmare som hittar till stadsarkivets verksamheter ökar. Vi har länge drivit på att Stadsarkivet ska bli mer publikt och tillgänglig för fler stockholmare. Även om verksamheten når allt fler, är det angeläget att fortsätta arbetet med att underlätta för användarna att få tillgång till informationen i arkiven. Genom det skapas förutsättningarna för att offentlighetsprincipen ska upprätthållas.

Stadsarkivet har en viktig roll som kunskapsbas om Stockholms historia för både stockholmare i allmänhet och forskare. Tillgång till arkivinformation ger dagens och morgondagens stockholmare insyn i de offentliga beslutsprocesserna och möjlighet till både forskning och andra perspektiv kring Stockholms historia. Verksamheten är därför central utifrån vår syn på demokrati.

Vi noterar vidare även att den höga svansföringen i frågan om att åstadkomma en bättre arbetsmiljö med färre sjukskrivningar endast varit tomma löften. Vi ser att sjukfrånvaron inom såväl stadsarkivet som inom resten av staden ökar, vilket vi ser allvarligt på. Vi hoppas att majoriteten snarast tar tag i dessa frågor i syfte att få en fler välmående medarbetare i staden.